

El dia que el rei jurà els Furs

A les acaballes de setembre del 1706, un estol format per vaixells anglesos i holandesos, comandat per l'almirall Leake, salpava del port de Barcelona i prenia rumb cap a l'illa de Mallorca amb la intenció de conquerir-la. L'arxiduc Carles d'Àustria, que un any abans havia estat proclamat rei tant a València com a Catalunya, va considerar necessari tenir el control de les Balears per assolir una victòria definitiva en la guerra de Successió enfront dels exèrcits de Felip V. Tot i que els seus assessors li recomanaren prendre abans Menorca, i sobretot l'estratègic port de Maó, Carles III va preferir conquerir primer l'illa gran. El 26 de setembre del 1706 la potent armada aliada aconseguia, aprofitant un avalot que provocaren els austriacistes dins la ciutat, que les autoritats mallorquines es rendissin sense oferir resistència.

D'aquesta manera, el dia 4 d'octubre el rei Carles III era proclamat rei de

L'octubre del 1706 fou un mes intens per a les aspiracions dels austriacistes de la corona catalano-aragonesa. El dia 4 d'aquell mes, ara fa justament 300 anys, Mallorca proclamava rei l'arxiduc Carles d'Àustria; una setmana després, el rei jurava també els Furs valencians.

Mallorca, i un nou ordre era establert a l'illa. Tal com explica l'historiador mallorquí Pere de Montaner, la proclamació de Carles III va comportar un traspass absolut del poder d'un bàndol a l'altre. "La proclamació va ser una exteriorització pública del dret de conquesta. El comte de Savallà, plenipotenciari del rei, va jurar els Furs, però ho va fer amb els almiralls francesos i holandesos al costat, cosa que no va agradar gens i va provocar un cert desencant entre els austriacistes mallorquins", explica Montaner, que a final de mes presentarà un llibre sobre la guerra de Successió a Mallorca. Tot i el jurament dels furs, les noves autoritats van prendre una sèrie de mesures que, segons Montaner, en realitat representaven una retallada dels drets. Les conseqüències més immediates del canvi de règim foren la fugida cap a l'exili de molts dels partidaris de Felip V i la pràctica paralització del comerç, sobretot el que es feia amb França i Itàlia.

La corona es trasllada a València.

En aquelles mateixes dates Carles III va jurar, aquesta vegada en persona, els Furs valencians. A final de setembre, de fet, el rei havia decidit instal·lar la seva cort a la ciutat de València. Com explica la historiadora Carme Pérez Aparicio, "el rei va decidir instal·lar-se a València perquè havia fracassat en l'intent de fer-ho a Madrid i, a banda d'això, també tenia interès per accontentar les expectatives dels valencians". El jurament dels Furs va significar, segons Carme Pérez, la ratificació del sistema foral i la prova que el rei el respectaria. "El rei va mostrar davant tota la societat valenciana que els Furs i els sistema constitucional es mantindrien", diu la historiadora. En el terreny pràctic, d'altra banda, les repercussions van ser grans. "L'impacte que va produir l'arribada del rei a València fou molt i molt gran, ja que va anar acompanyada del seu seguici i de l'exèrcit. La presència dels contingents militars va comportar una entrada de diners a la ciutat i l'increment de l'activitat dels sectors productius", explica Pérez Aparicio.

D'altra banda, aprofitant la presència de Carles III a València els estaments de la ciutat van proposar la convocatòria de les Corts valencianes, un esdeveniment que, si s'hagués produït, hauria constituït un fet importantíssim. La societat valenciana, de fet, com explica Pérez Aparicio, reclamava que es constituïssin les corts des de feia molt de temps. Malgrat tot, les circumstàncies, marcades per la situació de guerra, no ho van permetre. "La convocatòria de les Corts hauria donat resposta a moltes de les expectatives que tenia la classe política respecte al regnat de Carles III. En aquest sentit, va ser una decepció, tot i que la classe política va entendre que no era el moment", explica Carme Pérez.

Malauradament, els valencians no van poder gaudir durant gaire temps dels privilegis que representava tenir la cort instal·lada a la ciutat. A començament del 1707 la conjuntura militar desfavorable va aconsellar Carles III de traslladar-se a Barcelona. L'abril del 1707 la desfeta austriacista a la batalla d'Almansa canviaria definitivament el destí del Regne de València.

Xevi Camprubí

Vista cansada

Ferran Sàez Mateu

Desprestigis

Fa uns dies es va cloure a la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna (URL), on sóc professor, el cicle de conferències "Off the record". És la segona edició d'aquesta iniciativa destinada a oferir als candidats a la presidència de la Generalitat la possibilitat d'expressar la seva opinió sobre l'esfera mediàtica. Només va fallar José Montilla, refusant per enèsima vegada un cara a cara amb qui sigui, en aquest cas estudiants. Aquí, els polítics parlen dels periodistes, i no a l'inrevés, com sol ser habitual. Aquest intercanvi de papers és sa, gairebé catàrtic, i permet fer aflorar temes que sovint són omesos pels professionals de la comunicació. (Un apunt marginal però alhora important: és radicalment fals que els actuals universitaris estiguin despolititzats. Això sí: parlen un llenguatge molt diferent del dels polítics professionals).

"Només va fallar José Montilla, refusant per enèsima vegada un cara a cara amb qui sigui."

A més de l'inevitable míting –no ho poden evitar!– els candidats van fer aportacions prou interessants. Un d'ells recordava que, al començament de la transició, els polítics i els periodistes estaven molt ben valorats per les enquestes d'opinió. L'any 2006, en canvi, són dos gremis considerablement desprestigiats. El més significatiu de tot plegat, però, és que la valoració d'ambdós –sempre a la baixa– ha estat paral·lela. Un altre candidat que es va endinsar en la mateixa qüestió va fer servir el terme idoni: *simbiosi*. Sense la corretja de transmissió comunicativa, els polítics de l'actualitat no tindrien res a fer, i alhora, l'actualitat periodística es basa en l'activitat dels polítics, les seves declaracions, etc. Es necessiten els uns als altres. Aquesta mena de promiscuïtat professional dóna, al meu entendre, una pista important sobre l'origen del comú desprestigi.

Siguem francs: polítics i periodistes fem massa soparets junts. Aquesta proximitat és inevitable, però ara per ara sembla excessiva. Els polítics i els periodistes poden arribar a mantenir una relació cordial, és clar; ara: ser-ne còmplices és una altra cosa. La classe política busca permanentment aquesta complicitat, i la periodística "es deixa estimar", com se sol dir. El resultat és prou conegut. Com en tota relació malsana, tot tendeix a l'excés. D'un dia per l'altre un mitjà de comunicació pot passar del panegíric vergonyós a la crucifixió despietada d'un determinat polític. I aquest, per la seva banda, pot passar de la generositat prevaricadora (arbitràries concessions d'emissores, etc.) al pur boicot (no col·locar publicitat institucional en aquell mitjà, etc.). Qualsevol ciutadà coneix aquestes *liaisons dangereuses*. Que no ens sorprengui el desprestigi, doncs.